

NOTA

“Beleid inkomensondersteuning gemeente Asten 2018”

Inhoudsopgave

- Samenvatting
- Aanleiding
- Hoofdstuk 1. Inleiding
- Hoofdstuk 2: Waar staan we nu?
- Hoofdstuk 3: Gewenste situatie
- Hoofdstuk 4: Kader
- Hoofdstuk 5: Mogelijke maatregelen
- Hoofdstuk 6: Advies
- Hoofdstuk 7: Uitvoering.

Samenvatting

Ter vervanging van het "Beleid inkomensondersteuning gemeente Asten 2008" is het huidige beleid onder de loep genomen. Intussen is de regeling bibliotheekpas erbij gekomen en is de sportvoucher uitgebreid naar een sport- en cultuurvoucher. Om te komen tot een beleidsnota die beter aansluit bij de huidige situatie en uitvoering in de praktijk, is er veel informatie opgehaald bij de Katholieke Bond van Ouderen (KBO), de participatieraad, scholen, welzijnsinstellingen, ons sociaal netwerk en ook enkele ervaringsdeskundigen. Ook de commissie Burgers is gevraagd om input te leveren middels 'wensen en bedenkingen'. Dit alles heeft geleid tot deze beleidsnota 'Inkomensondersteuning gemeente Asten 2018'.

Aanleiding

Er leven nog steeds te veel mensen in armoede en vooral op de kinderen heeft dat invloed. Uit onderzoek blijkt dat kinderen in armoede:

- Meer gezondheidsproblemen hebben
- Vaker probleemgedrag vertonen
- Psychosociaal achter blijven in hun ontwikkeling
- Ouders hebben die dubbel zo vaak opvoedproblemen hebben dan anderen.

Waarom zijn er nog zoveel mensen in een armoede situatie?

- De crisis heeft voor problemen gezorgd.
- Niet iedereen is in staat om zijn of haar eigen inkomen te verdienen en gebruik te maken van alle regelingen die er beschikbaar zijn.
- Regelgeving is vaak ingewikkeld waardoor mensen niet meteen geholpen kunnen worden en daardoor verder in de put raken.
- Schaamte en voor veel mensen nog een taboe.
- Migranten mogen vaak niet werken, kennen de regels onvoldoende, leren de taal langzaam enz. Alles staat hier met elkaar in verband.

1. Inleiding

Niet elke burger van de gemeente Asten is (financieel) zelfredzaam.

Deze beleidsnota is gericht op armoedepreventie, meedoen in de maatschappij en het stimuleren van eigen kracht en zelfredzaamheid waar mogelijk.

Financiële ondersteuning wordt geboden door een aantal inkomensondersteunende maatregelen. Steunpunt Guido is er voor cliënt ondersteuning en begeleiding. De bezetting van het steunpunt bestaat uit mensen van de welzijnsorganisaties Onis, Lev en MEE.

In deze nota gaat het om de kaders die gesteld worden waarbinnen maatwerk kan worden verricht.

2. Waar staan we nu?

In de gemeente Asten hanteren we een inkomensgrens van 110% van het sociaal minimum als armoedegrens. Om een indruk te geven wat dit betekent hieronder enkele voorbeeldbedragen die gelden per 1 juli 2017.

	<u>Netto p/m incl. vakantietoeslag</u>
alleenstaande (70% v gehuwdennorm)	€ 1.085,17
Alleenstaande ouder	€ 1.395,22
Gehuwden/samenwonenden	€ 1.550,24

Als de vermogensnorm* is opgenomen gelden de volgende bedragen:

Alleenstaand	€ 5.940,-
Alleenstaande ouder	€ 11.880,-
Gehuwd/samenwonend	€ 11.880,-

*vermogensnorm is het bedrag wat je maximaal mag hebben aan bezittingen waar je redelijkerwijs over kan beschikken.

Over hoeveel mensen gaat het in Asten ?

In Asten wonen 540 huishoudens onder deze inkomensgrens. In deze gezinnen leven 331 kinderen < 18 jaar. (Stimulanz 2015)

De huidige regelingen:

- *Bijzondere bijstand:*

Drempel: 110% van het sociaal minimum en vermogensgrens.

Mensen kunnen kosten vergoed krijgen die uitzonderlijk, individueel en noodzakelijk zijn. Bijvoorbeeld rechtsbijstand, bewindvoering kosten, bepaalde reiskosten.

- *Sport- en cultuurvoucher*

Drempel: 110% van het sociaal minimum en vermogensgrens.

Ouders van kinderen van 4-18 jaar kunnen jaarlijks een sportvoucher op naam aanvragen bij de gemeente Asten. Als zij in aanmerking komen krijgen ze een papieren voucher op naam, welke ingeleverd kan worden bij een van de aangesloten verenigingen die de contributie rechtstreeks bij de gemeente Asten kan innen.

Hiervoor is in 2008 incidenteel een bedrag van € 26.330,- beschikbaar gesteld. In 2016 was dat bedrag geheel gespendeerd en heeft het college van Burgemeester en Wethouders besloten tot het verlengen van de regeling en hier jaarlijks structureel € 6.000,- voor beschikbaar te stellen. Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt om diverse verenigingen zoals muziekverenigingen en jeugdwerk toe te voegen aan de lijst.

- *BRMP (Bijdrage Regeling Maatschappelijke Participatie)*

Drempel: 110% van het sociaal minimum en vermogensgrens.

Mensen met een minimum inkomen van max. 110% van het sociaal minimum (behalve studenten) ontvangen jaarlijks een bijdrage van € 110,- per persoon, bedoeld voor een uitje, lidmaatschap van een club, een internetabonnement of iets waarmee hij/zij kan meedoen in de maatschappij. Mensen die bekend zijn bij Senzer ontvangen deze bijdrage automatisch, anderen moeten deze bijdrage

aanvragen. Deze regeling was zodanig ingericht dat mensen bonnetjes moesten inleveren om de gedane kosten vergoed te krijgen. Vanwege de hoge uitvoeringskosten is in 2011 besloten om de bijdrage automatisch toe te kennen onder de voorwaarde dat mensen steekproefsgewijs worden gecontroleerd.

- *Individuele inkomstenstoelag*

Drempel: 110% van het sociaal minimum en vermogensgrens.

Wanneer mensen langdurig (36 maanden) in een armoedesituatie zitten en geen uitzicht hebben op verbetering kunnen zij individuele inkomstenstoelag aanvragen. Over deze toeslag hoeft geen verantwoording afgelegd te worden. Deze toeslag wordt jaarlijks toegekend aan mensen vanaf 21 jaar tot aan de pensioen-gerechtigde leeftijd.

Alleenstaanden	€ 373,-
Alleenstaande ouder	€ 480,-
Gehuwden	€ 534,-

(bron: Senzer)

- *Maatwerkregeling ziektekosten*

- Collectief aanvullende verzekering (CAV), hiervoor geldt een inkomens grens van 120% van het sociaal minimum en géén vermogensgrens.
- Bijzondere bijstand voor kosten die niet onder de verzekering vallen (inkomensgrens van 110% en wel een vermogensgrens)
- Tegemoetkoming in de eigen bijdrage aan het CAK

Het aantal mensen dat gebruik maakt van de CAV staat op dit moment op 38% van de doelgroep, dat is ruim boven het gemiddelde in de regio en landelijk. Deze regeling geldt voor alle vijf de peelgemeenten. Om een zo hoog mogelijke collectiviteitskorting te krijgen is gezamenlijk een afspraak gemaakt met CZ. Voor 2018 bedraagt de collectiviteitskorting 7% op de basisverzekering en dragen de Peelgemeenten maandelijks € 21,- bij aan de premie voor het "extra pakket" en € 33,- aan de premie voor het "extra uitgebreid pakket".

- *Bibliotheek abbonement*

Drempel: 110% van het sociaal minimum en vermogenstoets.

Deze beleidsregel is opgesteld voor één jaar in afwachting van het nieuwe minimabeleid. De regeling is gestart in januari 2017. Eind augustus waren er 25 personen die gebruik maken van deze regeling.

De kosten bedragen 25 x € 15,- = € 375,-

- *Kwijtschelding gemeentelijke belastingen*

Indien het inkomen gelijk is aan het sociaal minimum is er ook de mogelijkheid om kwijtschelding voor gemeentelijke belastingen aan te vragen. Dit is een wettelijke regeling die we als gemeente uitvoeren.

- *Stichting Leergeld*

Naast de gemeentelijke regelingen zijn er ook mogelijkheden om hulp te vragen bij Stichting Leergeld. Zij betalen tot max. € 150,- per kind per jaar. Eventueel kunnen zij nog extra hulp inroepen bij Stichting Kinderhulp.

- *Voedselbank*

Voedselbank Deurne deelt via een uitgiftepunt bij NWC in Asten voedselpakketten uit aan mensen met een laag inkomen uit in Asten en Someren. Zij hanteren

eigen criteria. Deze zijn te vinden op hun website: www.voedselbankdeurne.nl

3. Waar willen we naar toe?

- ✓ Het doel van deze beleidsnota is om er voor te zorgen dat mensen met een minimum inkomen toch kunnen deelnemen aan onze maatschappij door extra ondersteuning.
- ✓ Om een goed beeld te krijgen van de actuele behoeften en manco's zijn er veel interviews geweest met partijen uit de zorg, het onderwijs, de verenigingen en ervaringsdeskundigen.

Opmerkingen uit interviews:

- Er is een behoefte aan cliënt ondersteuners (buiten de KBO)
- Mensen willen leesbare brieven
- Men zou niet zo zwaar aan de vermogensgrens moeten tillen want het vermogen bij oudere mensen zit vaak in het huis.
- Er zou meer bekendheid moeten komen van wat er beschikbaar is
- De gemeente moet niet te zwaar leunen op 'het eigen netwerk'. Familie en vrienden moeten ook vaak gewoon werken naast het gezin en de nu al bestaande mantelzorg.
- Oudere mensen hebben vaker ziekten of gebreken en hebben daardoor veel kosten die niet vergoed worden door de zorgverzekeraar. (medicatie, alarm etc.)
- Armoede is nog steeds een taboe, mensen willen niet bij de gemeente aankloppen.
- Waarom kijken naar het inkomen en niet naar het besteedbaar inkomen? Dit vooral in relatie tot regelingen bij mensen met schulden. Kinderen zijn daar de dupe van.
- Kunnen regelingen niet gekoppeld worden zodat niet alles apart aangevraagd hoeft te worden?
- Maak een pakket puur op de kinderen gericht. Het zgn 'Kindpakket'
- Stuur met een beschikking meteen een overzicht mee van de beschikbare regelingen.
- Trek de grens op van 110 naar 120%.
- Coaching is erg belangrijk, maak daar meer tijd voor vrij.
- Armoede een taboe? Overtuig ouders dat ze het moeten bekijken in het belang van de kinderen.
- Als er sprake is van geringe besteding door schulden ook mensen helpen als het niet verwijtbare schulden betreft.
- Heb aandacht voor de risicogroep die als gevolg van life-events, zoals overlijden partner, scheiding, faillissement, opeens dusdanig minder verdienen dat ze hun onkosten niet meer kunnen betalen zoals ze gewend waren. Coach en maatwerk!
- Maak een overzicht van de meest gestelde vragen.
- Regeling voor zorgmijders, tegemoetkoming in de eigen bijdrage?
- Samenwerking tussen diverse organisaties kan beter.
- Afwachtende houding door de gemeente ipv pro-actief
- Ontlasten van mantelzorgers
- Inkomensgrens van alle regelingen ophogen naar 120%. Is helder en gelijk met de gemeente Someren.
- Bij de uitvoering moet rekening gehouden worden met de mensen. Er kan sprake zijn van verslaving, psychische problematiek, mensen zijn soms wantrouwend.
- Centrum Jeugd en Gezin wordt ingezet bij probleemgezinnen met 18-kinderen. Is er voldoende aandacht voor gezinnen met 18+ kinderen?
- De drempel is te hoog!
- Maak procedures eenvoudiger!

- Reserveer een budget voor mantelzorgers op sociaal minimum of voor minima die veel extra kosten hebben.
- Veel eigen bijdragen voor WMO voorzieningen die net boven de inkomensgrens vallen.
- Meer aandacht voor ZZP-ers. Help die vanaf het begin en wacht niet tot het bedrijf helemaal afgerond is, want dan zijn er waarschijnlijk al (behoorlijke) schulden ontstaan.
- Sommige mensen hebben behoefte aan een lotgenotencontact. Is dat mogelijk te regelen?
- Voor mensen die regelingen moeten aanvragen is er een drempel, het kost moeite en tijd en steeds opnieuw moeten alle gegevens ingevuld worden. Mensen begrijpen wel dat ze niet zomaar van alles krijgen, maar zien er ooit zo ontzettend tegenop dat ze het maar laten zitten.
- Er moet meer maatwerk zijn.
- Maak een stroomschema waarin mensen zelf kunnen testen waar ze recht op hebben. Zie voorbeeld berekenhet.nl
- Houd 4 x per jaar een markt voor cliënten waar consultants meteen vragen kunnen beantwoorden en kunnen helpen met het invullen van aanvragen.

Naar aanleiding van de interviews en het belang dat de (lokale) overheid hecht aan het bestrijden van armoede onder kinderen en ouderen is het zaak om vast te stellen wat we als gemeente Asten gaan doen.

Hiervoor moeten we een aantal afwegingen maken:

- Vinden we ons huidige beleid nog voldoende?
- Maken we het verschil met de groep die net boven de norm een inkomen heeft niet veel te groot?
- Willen we voor kinderen in situaties van bijv. schuldproblematiek een uitzondering maken?
- Willen we meer maatwerk? Wat heeft dat voor consequenties voor de uitvoering?
- Wat mag het kosten?

4. Kader

Uit de opgehaalde info blijkt duidelijk dat voor de burger de regelingen bekend moeten zijn en laagdrempelig aan te vragen.

Actie: meer en actiever mensen informeren over de mogelijkheden en proberen het taboe te doorbreken. Hiervoor als gemeente voorop lopen en ons Sociale Netwerk Asten inzetten.

Uit de verkregen info blijkt ook dat het lastig uit te leggen is dat de verschillende regelingen in Someren en Asten anders zijn.

Voor een burger is het moeilijk te bevatten waarom iemand in Someren wel een laptop krijgt en in Asten niet. Zo zijn er nog meer verschillen. Hoe willen we daarmee omgaan?

Actie: In de Peelgemeenten loopt een traject om bijzondere bijstand en minimaregelingen te harmoniseren. Omdat minimaregelingen vooral lokale regelingen betreffen is het moeilijk om deze volledig te harmoniseren. Daar waar mogelijk wordt hier wel op ingezet.

- ***Bijzondere bijstand (ongewijzigd)***

Bijzondere bijstand is en blijft maatwerk. Waar mogelijk worden deze regelingen zoveel mogelijk op Peelniveau geharmoniseerd.

In 2016 zijn 77% van het aantal aanvragen toegekend.

Actie: het harmoniseringsproces in de Peelgemeenten is in gang gezet, daarom in

deze nota geen voorstel tot aanpassing.

- **Sport- en cultuurvoucher (aanpassen)**

In de beleidsregel die is vastgesteld op 14 december 2016 is geen vermogensgrens genoemd. De vermogensgrens was in de oude regeling wel van toepassing en in de uitvoering is hier ook steeds mee gewerkt. We handhaven de vermogensgrens en passen dit aan in de beleidsregel.

Verder blijkt in de praktijk dat er soms vragen komen over de inzet van de voucher voor andere verenigingen dan genoemd in de regeling.

Hiervoor wordt, als het noodzakelijk wordt geacht, op basis van de hardheidsclausule maatwerk geleverd.

Een praktijkvoorbeeld is een cofinanciering met Stichting Leergeld om muziekles mogelijk te maken bij een aanbieder die niet op onze lijst van deelnemende verenigingen staat.

Wijzigingen/aanpassingen	Extra kosten
1 vermogenstoets handhaven in de nieuwe beleidsregel	nihil

- **BRMP (Bijdrage Regeling Maatschappelijke Participatie) (aanpassen)**

1. Regeling handhaven, maar de regeling anders noemen, de term bijdrage regeling maatschappelijke participatie is niet echt leesbaar en daardoor moeilijk te begrijpen. Voorstel is Regeling Meedoen (zo wordt deze ook genoemd in Someren)
2. Vanuit de Klijnsmagelden wordt een extra bedrag van € 150,- voor kinderen tot 18 jaar gereserveerd wat in natura (betaling direct aan de winkelier of vereniging) wordt verstrekt om zo verzekerd te zijn dat het ook echt voor de kinderen wordt gebruikt. Dit heeft wel invloed op de uitvoeringskosten want dan moeten rekeningen gedeclareerd kunnen worden.

Om de uitvoeringskosten te beperken wordt samenwerking gezocht met Stichting Leergeld. Zij hebben een verzoek ingediend om een structurele subsidie van jaarlijks € 10.000,-. Op basis van dit verzoek gaan we het gesprek hierover aan.

3. Wettelijk gezien vervalt de individuele inkomenstoelag voor mensen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. Uit de cijfers blijkt dat 11 % van de ouderen moeite heeft om rond te komen. Het is van belang dat ouderen langer en gezonder deel kunnen nemen aan de maatschappij. Ook heeft deze groep vaak extra kosten die samenhangen met het ouder worden, zoals de eigen bijdragen in de zorg. Om tegemoet te komen aan de wegvallende inkomenstoelag krijgen mensen, die eerder in aanmerking kwamen voor de inkomenstoelag een bijdrage van € 150,- per jaar.

Deze uitbreiding van de regeling vraagt wel extra capaciteit van de uitvoering. De financiële gevolgen van de extra uitvoeringscapaciteit is nog niet bekend. Hierover gaan we in gesprek met de uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten.

Wijzigingen/aanpassingen	Extra kosten
Aanpassen naam regeling	Geen extra kosten
Extra bedrag in natura 18- kinderen	331 kinderen x € 150,- x 40% =19.860,- ¹

Extra bedrag voor mensen die de pensioen gerechtigde leeftijd hebben bereikt en daarom geen ITT meer krijgen.	$370 \text{ p} \times 40\% \times \text{€ } 150,- = \text{€ } 22.200,-$ ²
---	--

¹ Extra uitkering tbv kinderen = $331 \times \text{€ } 150,- \times 40\% \text{ gebruik} = \text{€ } 19.860,-$

² Uit de cijfers van de gezondheidsmonitor ouderen van de GGD 2016 blijkt dat 370 ouderen (11%) enige tot grote moeite heeft met rondkomen. Er vanuit gaande dat 40% van de mensen gebruik gaat maken van deze regeling is de basis voor bovengenoemde berekening.

- **Individuele inkomens toeslag (ongewijzigd)**

Het aantal aanvragen is gemiddeld 15% van de huishoudens die binnen de inkomensgrens van 110% vallen. (niet iedereen komt in aanmerking ivm de voorwaarde dat men langdurig in armoede leeft en geen uitzicht heeft op verbetering). Van het aantal aanvragen is 85% toegekend.

Als mensen gaan werken gaan ze vaak achteruit met hun inkomen omdat ze buiten regelingen vallen en ook hun toeslagen worden verminderd of gestopt. Onder het motto "werken moet lonen" zou afgewogen kunnen worden om de individuele inkomens toeslag langzaam af te bouwen over een periode van 2 jaar. De gemeente Deurne heeft hiervoor een pilot opgestart. De uitslag hiervan wachten we af en maken dan een overweging of deze methode ook binnen Asten ingezet kan worden.

- **Maatwerkregeling (ongewijzigd)**

- Collectief aanvullende verzekering, hiervoor geldt een inkomens grens van 120% van het sociaal minimum en géén vermogensgrens.
- Bijzondere bijstand voor kosten die niet onder de verzekering vallen (inkomensgrens van 110% en wel een vermogensgrens).
- Tegemoetkoming in de eigen bijdrage aan het CAK.

- **Bibliotheek abonnement (aanpassen)**

In de huidige beleidsregel is de gehanteerde inkomensgrens 110% en geldt de vermogenstoets. Het is ontzettend belangrijk dat mensen mee (blijven) doen. Ook in het kader van de aanpak van laaggeletterdheid is de toegankelijkheid van de bibliotheek van groot belang. Hoewel de deelname nog niet heel groot is, is er voor gekozen om deze regeling te behouden.

- **Overige minimaregelingen**

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen (ongewijzigd)

Voedselbank (ongewijzigd)

Voedselbank Deurne deelt in Asten voedselpakketten uit aan mensen met een laag inkomen uit Asten en Someren.

Stichting Leergeld

Stichting Leergeld is steeds beter in beeld bij de doelgroep en het aantal aanvragen blijft stijgen. Stichting Leergeld gaat bij haar beoordeling van een aanvraag uit van het besteedbare inkomen in een gezin. Dit betekent dat er meer kinderen kunnen worden geholpen, ook als er sprake is van een schuldsituatie binnen het gezin.

Algemeen

De jongerenwerkers van Onis organiseren regelmatig activiteiten voor kinderen uit

minimagezinnen. We reserveren een bedrag waar zij een beroep op kunnen doen als ze laagdrempelige plannen willen uitvoeren voor deze doelgroep. Deze reservering geldt niet alleen voor Onis, maar kan voor alle initiatieven gebruikt worden.

Reserveren overige minimaregelingen voor 2018	€ 5.000,--
---	------------

Inkomensgrens

De huidige inkomensgrens van 110% en de vermogenstoets blijven voor alle regelingen waar deze nu ook voor geldt gehandhaafd. Concreet betekent dit dat alleen voor de CAV een inkomensgrens geldt van 120% van het sociaal minimum en ook geen rekening wordt gehouden met het vermogen.

4. Uitvoering

Praktische uitvoering lokaal

Mensen kunnen met hun aanvraag terecht bij het steunpunt Guido in Asten. De medewerkers kijken samen met de cliënt wat zij nodig hebben en of zij in aanmerking komen voor bepaalde regelingen. Is de verwachting positief dan wordt een aanvraag ingediend bij het samenwerkingsverband "de Peelgemeenten" of Senzer. Zij toetsen en handelen de aanvraag af.

De consultants van het gebiedsteam zijn aanspreekpunt voor de burgers. Zij dienen goed op de hoogte te zijn van alle geldende regelingen zodat zij mensen kunnen informeren over alle mogelijkheden.

Regionaal

Mensen kunnen ook rechtstreeks aanvragen indienen bij de Peelgemeenten.

Wanneer op guido.asten.nl de formulieren worden opgehaald staat daar het adres op waar de aanvraag moet worden ingediend.

Naar de Peelgemeenten voor de specifieke minimaregelingen en naar Senzer voor de bijzondere bijstand en de algemene minimaregelingen zoals Inkomens toeslag en de BRMP (wordt regeling Meedoen) en de CAV.

5. Conclusie

Samenvattend gaan we

- focussen op bekendheid en laagdrempeligheid
- Meer samenwerken en afstemmen met lokale uitvoerende partners.
- Meer ruimte geven aan initiatieven vanuit de uitvoerende instanties.
- Extra gelden beschikbaar stellen voor ouderen en kinderen tot 18 jaar.

6. Financieel

Totaal raming extra programmakosten door verruiming regelingen, reeds opgenomen in de begroting van 2018:

Regeling	Maatregel	kosten
Regeling Meedoen	Extra bedrag in natura 18- kinderen	€ 19.860,-
	Extra bedrag voor pensioengerechtigden	€ 22.200,-
Overig	Reservering initiatieven	€ 5.000,-
	Totaal	€ 47.060,-

Berekeningen zijn gebaseerd op de cijfers van Stimulanz sept 2015

Zijn er 540 gezinnen met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (7,8%)
Zijn er 870 gezinnen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (12,5%)
Het aantal kinderen in deze gezinnen stijgt van 331 bij 110% naar 521 bij 120%

Er dient rekening gehouden te worden met extra uitvoeringskosten bij het invoeren van de extra bedragen voor pensioengerechtigden en kinderen.